

ZAKOŃCZENIE

Badania miały charakter pilotażowy. Test Drzewa okazał się metodą akceptowaną przez osoby badane, gdyż narysowanie drzewa nie wymaga dużego wysiłku. Testem tym mogą więc często posługiwać się psychologowie zakładowi. Wyniki uzyskane na podstawie badań Testem Drzewa w przeważającej części pokrywają się z wynikami badań, które przeprowadził zakładowy zespół diagnostyczny. Niewątpliwie interpretacja testu wymaga odpowiedniego przygotowania i psychologicznego wycucia. Test Drzewa z dużą wiarygodnością określił cechy osobowościowe młodocianych przestępczyń – zarówno tych, które odpowiadają za popełnienie zabójstwa, jak i odpowiadających za zwykłe kradzieże. Podstawowy wniosek z badań jest następujący: te pierwsze wydają się bardziej zahamowane, te drugie bardziej infantylne i nieświadome.

Cechy osobowościowe przebadanych dziewcząt uwidocznione w Teście Drzewa, w dużej mierze mogą określać ich niedostosowanie społeczne.

KS. WALDEMAR WOŹNIAK

*Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Warszawa*

KOMUNIKAT Z BADAŃ: POCZUCIE SENSU ŻYCIA,
STRATEGIE DZIAŁANIA ORAZ EMOCJONALNOŚĆ U MŁODZIEŻY
O RÓŻNYM POZIOMIE PRZYSTOSOWANIA SPOŁECZNEGO

Problem badań został ujęty w następującym pytaniu: czy młodzież dobrze i źle przystosowana różni się między sobą w nasileniu – poczucia sensu życia, emocjonalności, potrzeb oraz strategii działania ataku i rezygnacji?

Na podstawie literatury przedmiotu, własnych przemyśleń i doświadczeń postanowiono wysunąć następujące hipotezy badawcze:

1. Grupa młodzieży dobrze przystosowanej odznacza się wyższym nasileniem poczucia sensu życia aniżeli grupa młodzieży źle przystosowanej.
2. Grupa młodzieży źle przystosowanej odznacza się wyższym nasileniem strategii działania ataku niż grupa młodzieży dobrze przystosowanej.
3. Młodzież dobrze i źle przystosowana różni się poziomem nasilenia emocjonalności mierzonej Testem Piramid Barwnych.
4. Młodzież dobrze i źle przystosowana różni się poziomem potrzeb mierzonych Testem Przymiotnikowym Gougha i Heilbruna.

Badaniami została objęta młodzież (108 osób) z Ośrodka Wychowawczo-Profilaktycznego MICHAEL, działającego w Warszawie (gmina Bemowo).

Posłużono się następującymi narzędziami badawczymi: Testem Przymiotników G. H. Gougha i A. B. Heilbruna; Skalą Poczucia Sensu Życia, skonstruowaną w 1990 r. przez B. Radziszewską (pod kierunkiem prof. K. Ostrowskiej), Kwestionariuszem Strategii Rezygnacji i Ataku K. Ostrowskiej i Testem Piramid Barwnych.

W celu wyodrębnienia młodzieży dobrze i źle przystosowanej wykorzystano ósmą skalę Testu Przymiotników. Jest to skala dobrego przystosowania.

Pierwsza hipoteza potwierdziła się częściowo (na poziomie istotności $\alpha = 0,07$) – grupa młodzieży dobrze przystosowanej odznacza się nieco wyższym nasileniem poczucia sensu życia.

Hipoteza druga nie potwierdziła się. Nieprzystosowawczy charakter zachowań młodzieży może być często tylko formą podkulturowego, wyuczonego zadania i nie ma wówczas głębszych odniesień do struktury osobowości.

W przypadku emocjonalności istotna różnica wystąpiła tylko w jednym jej wymiarze: PL-A (piramidy ładne, syndrom achromatyczny, osłabione ego); grupa młodzieży dobrze przystosowanej charakteryzuje się wyższym nasileniem osłabionego ego (teoretycznie tę charakterystykę winna mieć grupa młodzieży źle przystosowanej).

Najwięcej istotnych różnic pomiędzy grupami młodzieży dobrze i źle przystosowanej wystąpiło w przypadku hipotezy czwartej. I tak, w tej pierwszej grupie występuje wyższe nasilenie potrzeb: napędu do działania, zdecydowania w działaniu, silnego nastawienia na wywieranie dobrego wrażenia na ludziach, stanowczości, odpowiedzialności, spontaniczności, wytrwałości w pracy, energiczności i silnej woli, samokontroli, szczerości, sumienności, skłonności do zastanawiania się nad samym sobą, gotowości do pomocy innym, naginania się do wymagań innych, zainteresowania się osobami przeciwnej płci i życiem w ogóle, uległości. Natomiast grupa młodzieży źle przystosowanej cechuje się wyższym nasileniem agresywności i gotowości zmiany własnej osobowości.

Badania powyższe mogą być pomocą w pracy pedagogiczno-profilaktycznej; uzasadniona więc wydaje się kontynuacja tych badań w szerszej formie.